

Seniorzy w Polsce stanowią z roku na rok coraz większą część społeczeństwa. Rokrocznie pogłębiają się także ich problemy – finansowe i zdrowotne. Sytuacji nie poprawiają długie kolejki do zakładów opiekuńczo-leczniczych czy placówek opieki zdrowotnej. – *Zbyt długo czekamy na wizytę u specjalisty, na skierowanie do ZOL-u i DPS-u. Musimy te kolejki skracać, powodować, żeby nie musieć w tej kolejce być: dbać o zdrowie, sprawność, korzystać z form aktywizacji, które mamy już dostępne, tworzyć nowe* – mówi Łukasz Salwarowski, prezes Stowarzyszenia MANKO – Głos Seniora.

Starsze osoby, mające 60 i więcej lat, stanowią obecnie 28 proc. społeczeństwa, czyli niespełna 10 mln ludzi. Jeszcze dwa lata temu było to ponad 25 proc. społeczeństwa. Według prognoz GUS w 2050 roku osoby 60+ będą stanowić 40 proc. społeczeństwa (prawie 14 mln osób). Ich liczba i udział w populacji stale więc rosną i będą rosły w kolejnych dekadach, a wraz z nimi – narastać będą problemy charakterystyczne dla tej grupy, których już teraz jest niemało.

– *Największym problemem osób starszych w Polsce jest samotność, dostęp do służby zdrowia i niewystarczające środki ekonomiczne do życia. Tym problemom trzeba przeciwdziałać i dlatego my zajmujemy się od 12 lat edukacją i aktywizacją osób starszych. Polacy przedwcześnie wycofują się z życia, z aktywności, przedwcześnie stają się samotni, niesamodzielni i niepełnosprawni* – wylicza Łukasz Salwarowski. – *Dlatego musimy zrobić wszystko, aby wyciągać ich z domu, aby przywrócić ich aktywność fizyczną, psychiczną i zawodową.*

GUS wskazuje, że w 2021 roku ponad 84,4 proc. osób w wieku 60–89 lat było biernych zawodowo. Współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 60–89 lat wyniósł 15,6 proc. Seniorzy często padają również ofiarami dyskryminacji, zwłaszcza gdy mowa o rynku pracy – podkreślają eksperci komisji ekspertów przy Rzeczniku Praw Obywatelskich. Jak wynika z danych przytaczanych w prezentacji „Dyskryminacja osób 50+ na rynku pracy ze względu na wiek w świetle badań Polskiego Instytutu Ekonomicznego”, aż 63 proc. bezrobotnych powyżej 50. roku życia stwierdziło, że główną przeszkodą w znalezieniu przez nich pracy jest wiek. Przeszkadzają w tym stereotypy dotyczące osób starszych. Społeczeństwo, również pracodawcy, widzi seniorów jako osoby schorowane, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, bez znajomości języków obcych i nowych technologii, za to z wysokimi oczekiwaniami.

Jednocześnie polscy emeryci są na pierwszym miejscu badania Preply – wśród 45 społeczeństw krajów rozwiniętych to Polacy najczęściej wracają do pracy, by móc godnie żyć. Jak wynika z raportu „Poverty Watch 2022. Monitoring ubóstwa i polityki społecznej przeciw ubóstwu w Polsce 2021–2022”, sytuacja seniorów pogarsza się z roku na rok. Od roku 2019 wzrosła liczba starszych osób żyjących w relatywnym ubóstwie – z 1,2 do 1,3 mln. Stale rośnie też udział seniorów wśród osób korzystających z pomocy żywnościowej. Prognozy wskazują, że trend ten będzie postępował.

Organizacja MANKO od lat zajmuje się więc wsparciem osób starszych w Polsce i ich aktywizacją. Stowarzyszenie oferuje szereg różnych programów, stworzonych z myślą o seniorach. To m.in. „Gmina przyjazna seniorom” czy Ogólnopolska Karta Seniora, w ramach której klienci 60+ mogą liczyć na różnego typu zniżki i oferty specjalne w sklepach, punktach usługowych czy instytucjach kultury. Jednym z programów jest także „Stop manipulacji. Nie daj się oszukać”. Jak wynika z badań stowarzyszenia, ponad milion seniorów zgłosiło próbę oszustwa lub kradzież. Co roku przestępcy wyciągają podstępem z kont i kieszeni starszych osób ponad 100 mln zł.

– *Stąd potrzeba edukacji w zakresie praw konsumenta, świadomości ekonomicznej i przeciwdziałania tym wszystkim patologiom, które na seniorach żerują* – mówi prezes Stowarzyszenia MANKO – Głos

Seniora. – *Staramy się też wspierać organizacje seniorskie, zachęcając do innowacyjnych form aktywizacji, wyciągania seniorów z domu. Stąd program promowany przez nas w Polsce „Poznaj swojego sąsiada-seniora” czy „Szkoła przyjazna seniorom”, gdzie zachęcamy młodzież do tego, żeby swoich dziadków czy seniorów edukowała i aktywizowała.*

Jak ocenia, seniorzy mają do wyboru różne formy aktywności. To m.in. kluby seniora, uniwersytety trzeciego wieku, dzienne domy pobytu, senioralia i seniorady. MANKO organizuje co roku największą imprezę seniorską w Europie Centralnej – Międzynarodowe Senioralia w Krakowie. Raport GUS „Sytuacja osób starszych w Polsce w 2021 roku” wskazuje jednak, że spadła nieco liczba seniorów korzystających z oferty bibliotek publicznych, oferty kulturalnej centrów kultury, domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic.

Kolejna ważna kwestia to zadbanie o zdrowie seniorów. Również tu jest wiele wyzwań, przed którymi stoi szybko starzejące się społeczeństwo. Wyniki badania statystycznego „Uczestnictwo w sporcie i rekreacji ruchowej”, przytaczane przez GUS, wskazują, iż w 2021 roku niecałe 29 proc. osób powyżej 60. roku życia oceniło swoją sprawność fizyczną jako bardzo dobrą lub dobrą, w tym jako bardzo dobrą jedynie 1,4 proc. Odsetek osób starszych określających swoją kondycję jako złą wyniósł 18 proc., a bardzo złą – 3 proc. Co drugi senior ocenił ją jako średnią.

– *Musimy wydłużać okres sprawności, a skracać okres niepełnosprawności, żeby odciążyć przeciążony system opieki. Mówię tu o domach pomocy społecznej (DPS) czy zakładach opiekuńczo-leczniczych (ZOL)* – mówi Łukasz Salwarowski. – *Mamy utrudniony dostęp do opieki długoterminowej, terminy do ZOL-i sięgają nawet do roku. Warunki w tych ośrodkach są zależne od sytuacji: mamy prywatne domy seniora, publiczne, są one kontrolowane, ale nie zawsze poziom usług jest taki, jak byśmy chcieli. W związku z tym na pewno warto, o to też apelujemy, bardziej kontrolować, edukować na temat etycznego biznesu w tym obszarze. Zachęcamy też do certyfikowania DPS-ów i ZOL-i. Stąd nasza kampania, którą niedługo rozpoczniemy, „DPS i ZOL przyjazny seniorom”, czyli taki, który spełnia warunki i troszczy się o seniora jak o własną mamę, a nie jak o klienta.*

Jak podkreśla, stowarzyszenie popiera także program deinstytucjonalizacji opieki długoterminowej, czyli wspieranie rodzin w opiece nad seniorami czy powołanie instytucji opiekunów.

– *Staramy się też walczyć z polipragmatyzacją, czyli nadużywaniem leków, bo ponad 1,5 mln seniorów nadużywa leków. Stąd nasza akcja „Zażywaj leki bezpiecznie”* – podkreśla ekspert.

Jej celem jest zachęcanie seniorów do bezpłatnych przeglądów lekowych.

Źródło: Newseria